

РЕШЕНИЕ

№ 6379

гр. София, 04.11.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XXII КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 29.10.2021 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Светлана Димитрова

**ЧЛЕНОВЕ: Радина Карамфилова-Десподска
Ванина Колева**

при участието на секретаря Ирена Йорданова и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **5943** по описа за **2021** година докладвано от съдия Радина Карамфилова-Десподска, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.208 – 228 от АПК, във връзка с чл. 63, ал.1, изр. 2 от ЗАНН.

Образувано е по касационна жалба на ЗД [фирма], ЕИК:[ЕИК], със съдебен адрес: [населено място], бул. „Д. Б. № 87, чрез адв. М. Г., срещу решение от 20.05.2021 г., постановено по н.а.х.д. № 5772/2021 г. на Софийски районен съд (СРС), Наказателно отделение, 104-ти състав, с което съдът е потвърдил Наказателно постановление (НП) № Р-10-237/26.03.2021 г., издадено от заместник-председател на Комисията за финансов надзор (КФН), ръководещ Управление „Застрахователен надзор”, с което на касатора е наложено административно наказание „имуществена санкция”, в размер 2000 лева, на основание чл. 647, ал. 2 и чл. 644, ал. 2, предл. второ, вр. с ал. 1, т. 2 от КЗ, вр. с § 1, т. 51 от ДР на КЗ, вр. с чл. 648, ал.1 от КЗ.

С касационната жалба се релевират доводи за незаконосъобразност на оспореното решение, поради неправилно тълкуване на материалния закон и допуснати съществени процесуални нарушения. Поддържа се, че неправилно с НП е наложено наказание по чл. 644, ал. 2 от КЗ за нарушение, извършено в условия на „повторност“, поради липса на материалноправните основания за това, а именно – идентичност на извършеното нарушение и предходното такова. В тази връзка се твърди, че предходното нарушение е квалифицирано по чл. 107 от отм. КЗ. Отделно от това, касаторът счита, че за ангажиране на отговорността му по по-тежкия състав следва в

АУАН да се съдържа пълно описание на фактите и обстоятелствата, при които е извършено нарушението, включително обуславящите квалифициран състав на нарушението, а в случая липсват такива факти в съдържанието на акта. С изложеното се обосновават и допуснати съществени процесуални нарушения, довели до накърняване на правото на защита на санкционираното лице, както и нарушаване на принципа *reformatio in peius*. Твърди се също, че неправилно е определена датата на извършване на нарушението, без да се излагат аргументи в тази насока. На следващо място, касаторът счита, че е неправилна квалификацията на нарушението, тъй като уредбата относно застраховка „Гражданска отговорност“ по чл. 496 и сл. е специална по отношение на чл. 108 от КЗ, а освен това извършеното административно нарушение се явява маловажно по смисъла на чл. 28 от ЗАНН. Намира, че наложеното наказание не съответства на целите, посочени в чл. 12 от ЗАНН. С оглед на изложеното моли съда да постанови решение, с което да отмени оспорения съдебен акт и да постанови ново решение, с което да отмени НП. Алтернативно моли съда да преквалифицира нарушението по основния състав на чл. 644, ал. 1, т. 1 от КЗ и да наложи минималната законова санкция.

В съдебно заседание касаторът не изпраща представител.

Ответникът – Комисия за финансов надзор, се представлява по делото от юрк. Н., която оспорва жалбата и моли да бъде оставено в сила решението на СРС с аргументи, подробно изложени в представени писмени бележки. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на С. градска прокуратура изразява становище за неоснователност на касационната жалба.

Административен съд София – град, XXII касационен състав, като се запозна с обжалваното съдебно решение, съобрази доводите и възраженията на страните и обсъди наведените касационни основания и тези по чл. 218, ал. 2 от АПК, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

По допустимостта на касационната жалба:

Касационната жалба е подадена в срока по чл. 211, ал. 1 от АПК, във вр. с чл. 63, ал. 1, изр. второ от ЗАНН и от надлежна страна, която има право и интерес от обжалването, поради което е процесуално допустима и следва да бъде разгледана досежно нейната основателност.

По основателността на касационната жалба:

Разгледана по същество касационната жалба е неоснователна.

При извършената служебна проверка на основание чл. 218, ал. 2 от АПК и въз основа на фактите, установени от първоинстанционния съд, съгласно чл. 220 от АПК, настоящият състав намира обжалваното съдебно решение за валидно и правилно.

С обжалвания съдебен акт районният съд е потвърдил Наказателно постановление (НП) № Р-10-237/26.03.2021 г., издадено от заместник-председател на Комисията за финансов надзор (КФН), ръководещ Управление „Застрахователен надзор“, с което на касатора е наложено административно наказание „имуществена санкция“, в размер 2000 лева, на основание чл.16, ал.1, т.19 от Закона за Комисията за финансов надзор, вр. с чл.647, ал.2 и чл.644, ал.2, предл. второ, вр. с ал.1, т.2 от КЗ, вр. с § 1, т.51 от ДР на КЗ, вр. с чл.648, ал.1 от КЗ, за осъществен състав на административно нарушение по чл.108, ал.1 КЗ, при условията на „повторност“.

Въз основа на представените доказателства при спазване на съдопроизводствените правила СРС е установил следната фактическа обстановка:

Във връзка с постъпила жалба с вх. № 91-02-189 от 10.02.2021 г. по застрахователна полица „Гражданска отговорност” относно увреден автомобил марка „Х. Джаз”, рег. [рег.номер на МПС] по заведена щета № [ЕГН] от 29.10.2020 г., била извършена проверка от служители на КФН, при която от застрахователното дружество [фирма] били изисквани документи във връзка със заведената щета. След представянето им било установено, че в застрахователното дружество е заведена претенция относно настъпило застрахователно събитие – ПТП с посочения по-горе автомобил, като на 02.11.2021 г. бил извършен допълнителен оглед на автомобила и след тази дата застрахователят не е изисквал допълнителните доказателства или изискуеми по силата на закона документи, относими към основанието и размера на претенцията. Въпреки това към дата на проверката по случая от страна на КФН дружеството жалбоподател не се било произнесло по заведената претенция по един от посочените в нормата на чл. 108, ал. 1 КЗ начини, като – 1. определи и изплати размера на обезщетението или застрахователната сума, или 2. мотивирано откаже плащането. Застрахователното обезщетение било изплатено на потребителя едва на 22.02.2021 г.

Въз основа на горните констатации проверяващите достигнали до заключението, че застрахователното дружество не е изпълнило задължението си да се произнесе по заведената претенция в срок от 15 работни дни от представянето на всички доказателства, за което срещу него бил съставен АУАН № Р-06-194 от 11.03.2021 г. за нарушение на чл.108, ал.1 от КЗ. Актът бил подписан от актосъставителя и двама свидетели, след което бил предявен на представляващ дружеството, който го подписал без възражения. АНО счел посочените в акта фактически констатации за доказани и въз основа на него издал процесното Наказателно постановление № Р-10-237/26.03.2021 г., с което на основание чл.644, ал.2, пред. второ, вр. ал.1, т.2 от Кодекса за застраховането (КЗ), на [фирма] е наложено административно наказание – „имуществена санкция” в размер на 3000 лева за нарушение на чл.108, ал.1 от КЗ. В НП са изложени подробни мотиви относно обстоятелството, че нарушението е извършено повторно (в едногодишен срок от влизането в сила на НП № Р-10-821 от 17.09.2019 г., влязло в сила на 16.03.2020 г.), поради което и наложеното наказание е определено по чл.644, ал.2 от КЗ.

За да постанови този резултат, съдът след преценка в съвкупност на събраните по делото писмени доказателства и гласни доказателствени средства, от правна страна е приел в мотивите си, че АУАН и обжалваното НП са издадени от компетентни длъжностни лица, в сроковете по чл. 34 от ЗАНН, като са спазени и изискванията на чл. 42 и чл. 57 от ЗАНН, както и че при издаването им не са допуснати съществени процесуални нарушения, включително по отношение на квалификацията на нарушението като повторно. Позовава се на практика на АССГ по идентични казуси в този смисъл. По същество на спора въззивният съд е изложил съображения, че нарушението е безспорно доказано от обективна страна, квалифицирано е правилно от наказващия орган, като съответна по вид и размер е и наложената административна санкция. Намерил е, че не са налице основания за прилагане на чл. 28 от ЗАНН. По изложените съображения съдът е достигнал до извода, че административнонаказателната отговорност на дружеството - касатор е ангажирана законосъобразно, поради което е потвърдил НП.

Пред настоящата инстанция не са ангажирани нови писмени доказателства по смисъла на чл. 219, ал. 1 от АПК.

Решението е правилно и законосъобразно, съответно на материалния закон и

постановено без допуснати съществени нарушения на съдопроизводствените правила по аргументите изложени в него.

Не са налице наведените в жалбата касационни основания.

Изводите на първоинстанционния съд за доказаност на нарушението и за липса на процесуални нарушения в хода на административнонаказателното производство кореспондират на установената правилно фактическа обстановка и се споделят изцяло от настоящия състав на касационната инстанция, като същите са в съответствие с материалния закон и събраните по делото доказателства.

На първо място, спазени са сроковете по чл. 34, ал. 1 и ал. 3 от ЗАНН, както и по чл. 81, ал. 3 във връзка с чл. 80, ал. 1, т. 5 от Наказателния кодекс /абсолютната погасителна давност/ за ангажиране на административнонаказателната отговорност на касатора. При съставянето на АУАН и издаването на НП не са допуснати съществени нарушения на процесуалните правила, включително е спазена формата за издаване на двата акта съгласно чл. 42 и чл. 57, ал. 1 от ЗАНН.

С разпоредбите на чл. 106 - чл. 108 КЗ законодателят е предоставил възможност на застрахователя да изиска и да се снабди с допълнителни доказателства от лицето, предявило застрахователната претенция, включително и от държавни органи и трети лица. След представянето на всички доказателства по чл. 106 КЗ започва да тече 15-дневният срок, изчислен в работни дни, за произнасяне по предявената пред него претенция: да бъде определено и изплатено обезщетението или застрахователната сума, съответно да бъде обективиран мотивиран отказ за плащането. Не се оспорва, че към дата 02.11.2020 г. са представени всички относими документи за произнасяне по претенцията. От този момент започва да тече и 15-дневният срок по чл. 108, ал. 1 КЗ. Правилно АНО и СРС са посочили, че законоустановеният срок за произнасяне по претенцията изтича на 23.11.2020 г. и в тази връзка считано от 24.11.2020 г. дружеството е в неизпълнение. С оглед представените по делото доказателства не се обезпечава извод за изпълнение на разпоредбата на чл. 108, ал. 1 КЗ от страна на застрахователя, доколкото същата въвежда кумулативно изпълнението на двете задължения от същия в 15-дневен срок /изчислен в работни дни/ – както да определи размера на обезщетението, така и да го изплати.

За пълнота на изложението и в съответствие с твърденията, изложени в оспорения съдебен акт, настоящата съдебна инстанция приема за правилна квалификацията на деянието по чл. 108, ал. 1 от КЗ, извършена от административнонаказващия орган. Нормите на част Пета, дял Втори, глава четиридесет и седма, „Задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите“ /чл. 477 – чл. 505/, вкл. нормата на чл. 496, ал. 1 от КЗ, не дерогират приложението на част Втора, дял Втори, глава седма, раздел VII /чл. 104 – чл. 109/, тъй като последните регламентират правила за дейността на застрахователите по уреждане на всеки вид застрахователни претенции, с които съответните дружества следва да се съобразят при сключването и изпълнението на застрахователни договори от даден вид, и в този смисъл специалните разпоредби за отделните видове застраховки допълват общите такива, а не ги изключват, тъй като няма противоречие между тях.

Съгласно чл. 106 от КЗ, към която разпоредба препраща чл. 108, ал. 1 от КЗ, застрахователните претенции се завеждат по реда и в сроковете, предвидени в застрахователния договор пред застрахователя, като се предвижда представянето на допълнителни доказателства от потребителя на застрахователната услуга. От този момент започва да тече 15-дневният срок /изчислен в работни дни/ за обективиране

заклучението на застрахователя да определи размера на обезщетението или мотивирано да откаже плащане, като в първия случай при положително становище следва да извърши и плащането, постановено от законодателя като кумулативно изискване. С нормата на чл. 108, ал. 1 КЗ се регламентира срокът за произнасяне по всяка една застрахователна претенция, предявена към застраховател, за изплащане на застрахователно обезщетение, без значение вида на застрахователното събитие, което подлежи на обезщетяване. С разпоредбата на чл. 496 от КЗ се въвежда срок, не по-дълъг от 3 месеца, за окончателно произнасяне по претенция по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, считано от нейното предявяване пред застрахователя, независимо дали са изискани допълнителни доказателства от лицето, предявило претенцията, или от държавни органи и трети лица. Както беше посочено по-горе, макар нормата чл. 108, ал.1 КЗ да е обща, поради което и относима към всички застраховки, а чл. 496 от КЗ - само за задължителна застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“, между тези разпоредби няма противоречие, което да трябва да се разреши въз основа на правилото за предимство на специалната пред общата норма. Предписанията на тези норми не си противоречат, а се допълват. Специалната норма на чл. 496, ал. 1 КЗ има дисциплиниращ ефект не само по отношение на застрахователя, но и по отношение на ползващото се трето лице /увредения/, предявил претенция за плащане, който ще понесе последиците при непредставяне на необходимите доказателства. От друга страна, за застрахователя тримесечният срок по чл. 496, ал. 1 от КЗ е краен по отношение на задължението му да се произнесе по претенцията, независимо от изискването и представянето на нови доказателства. В случая предвиждането на тази разпоредба цели да стимулира застрахователя да организира дейността си по такъв начин, че да разглежда предявените претенции своевременно и да не се бави неоправдано произнасянето по тях, било то и поради необходимостта от допълнителни доказателства.

Неоснователен е доводът на процесуалния представител на ЗД [фирма], че в хода на административнонаказателното производство е допуснато друго съществено процесуално нарушение, изразяващо се в непосочване в АУАН, че нарушението е извършено при условията на повторност. На първо място, повторността по смисъла на пар. 1, т. 51 от ДР на КЗ е квалифициращ белег на нарушението и се отнася до прилагане на санкционната разпоредба при определяне и налагане на наказанието, което е в компетентността на административнонаказващия орган, а не на актосъставителя. Окончателната правна квалификация, респективно юридическото обвинение, се формулира с НП, с оглед на събраните в хода на производството доказателства, които няма как да са били известни при образуването на административнонаказателното производство. Фактът на повторност е относим към определяне на съответното наказание и тъй като АУАН няма санкционен характер и не съдържа санкционна част, не е необходимо и в неговото съдържание да бъде отразено, че нарушението е в условията на повторност. По тази причина не е възможно това обстоятелство да бъде посочено още при съставяне на АУАН, а също така не е предвидено и сред реквизитите на акта, регламентирани в чл. 42, ал. 1 от ЗАНН. Въпросът за повторност на нарушението е въпрос относно прилагане на санкционната разпоредба с определяне на вида и размера на наказанието, което съгласно чл. 57, ал. 1, т. 7 от ЗАНН е задължителен реквизит на НП. В този смисъл е трайната и непротиворечива практика на АССГ, както е посочил и районният съдия.

Неоснователни са исканията на касатора, обективирани в жалбата за преквалифициране на деянието по чл. 644, ал. 1, т. 1 от КЗ по причина, че тази санкция е предвидена за физически лица, каквото касаторът безспорно не е. Съгласно чл. 27, ал. 1 от ЗАНН „административното наказание се определя съобразно с разпоредбите на този закон в границите на наказанието, предвидено за извършеното нарушение“, а чл. 83, ал. 1 от ЗАНН „в предвидените в съответния закон, указ, постановление на Министерския съвет или наредба на общинския съвет случаи на юридически лица и еднолични търговци може да се налага имуществена санкция за неизпълнение на задължения към държавата или общината при осъществяване на тяхната дейност“.

Наложената от АНО „имуществена санкция“ е в установените с разпоредбата на чл. 644, ал. 2, предл. второ от КЗ рамки, като е съобразен с обществената опасност на нарушението, което е продължило дълъг период от време – 4 месеца, и на практика задължението на застрахователя е изпълнено след подадената жалба от потребителя и извършената проверка от контролните органи, тоест неправомерното поведение не е преустановено по свой почин. На следващо място, определеното наказание е в размер, близък до минимума по чл. 644, ал. 2, предл. второ, въпреки наличието на утежняващи отговорността обстоятелства, поради което съдът го намира за справедливо и отговарящо на целите на наказанието по чл. 12 от ЗАНН. В този смисъл следва да се отбележи, че юридическата личност на извършителя и невъзможността да бъде формирана вина спрямо деянието не е основание да не бъде ценена конкретната обществена опасност на деянието и неговия извършител, с оглед проявилите се в действителността конкретни обстоятелства от значение за индивидуализацията на наказанието.

Съдът намира, че извършеното от касатора административно нарушение не представлява маловажен случай по смисъла на чл. 28 от ЗАНН - такъв, при който извършеното административно нарушение с оглед на липсата или незначителността на вредните последици или с оглед на други смекчаващи обстоятелства представлява по-ниска степен на обществена опасност в сравнение с обикновените случаи на административно нарушение от съответния вид. Нарушението е извършено в условията на повторност и отразява трайна тенденция дружеството да нарушава сроковете за изплащане на обезщетения на увредените лица и като цяло уврежда обществените отношения по предоставяне на застрахователни услуги и осигуряване на застрахователно покритие на застраховани рискове. В случая, както беше посочено по-горе нарушението е продължило дълго време - 4 месеца, през които потребителят не е бил обезщетен за понесените от него вреди. В тази връзка не се приема от настоящия състав аргументът на касатора, че за потребителя на застрахователни услуги не са настъпили вреди. Забавеното произнасяне по претенцията несъмнено е накърнило интересите му. Поради това процесното нарушение не се откроява с по-ниска степен на обществена опасност и не може да бъде квалифицирано като маловажно.

Следователно не са налице посочените в жалбата касационни основания, поради което касационната жалба е неоснователна, а обжалваното съдебно решение следва да бъде оставено в сила.

При този изход на делото и надлежно заявената претенция за присъждане на юрисконсултско възнаграждение в полза на ответника, съдът намира същата за основателна, като нейният размер следва да бъде определен в минимален размер на основание чл. 37 от Закона за правната помощ, вр. с чл. 27е от Наредба за заплащането на правната помощ, вр. с чл. 78, ал. 8 от ГПК.

По гореизложените съображения и на основание чл. 221, ал. 2, предл. първо

АПК, във вр. с чл. 63, ал. 1 ЗАНН, Административен съд – София град, X. касационен състав

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА Решение от 20.05.2021 г., постановено по н.а.х.д. № 5772/2021 г. на Софийски районен съд (СРС), Наказателно отделение, 104-ти състав.

ОСЪЖДА ЗД [фирма], ЕИК[ЕИК] да заплати на Комисия по финансов надзор съдебни разноски по делото в размер на 80 (осемдесет) лева.

Решението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: